

Çocuk Acil Servise Başvuran Suriyeli Hastalarla Türk Hastaların Karşılaştırılması: Ege Üniversitesi Deneyimi

Comparison of between Syrian Patients and Turkish Patients Who Admitted to the Pediatric Emergency Department: Experince of Ege University

Ali Yurtseven, Gizem Özcan, Eylem Ulaş Saz

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Acil Bilim Dalı, İzmir, Türkiye

ÖZET

Amaç: Suriye iç savaşının başlamasından bu günlere gelinceye kadar geçen 4 yılda 7,5 milyon Suriyeli yerinden edildi. Bu mülteci krizinden en çok etkilenenler, tahmin edilebileceği gibi çocuklar oldu. Bu çalışmanın amacı, çocuk acil servise başvuran Suriyeli çocukların oranını saptamak, kaynak kullanım durumunu tespit etmek ve Suriyeli çocuklarla Türk çocukları karşılaştırmaktır.

Yöntemler: Multidisipliner bir Üniversitede yer alan Çocuk Acil Servisimizde yılda yaklaşık 55000 hasta bakılmaktadır. Acil servisimize başvuran tüm hastaların meslek ve uyruk gibi bilgileri kayıt altına alınmaktadır. Çocuk Acil Servis'ine 1 Ocak 2014 - 31 Aralık 2014 tarihleri arasında başvuran hastaların dosyalarından elde edilen veriler incelendi. Suriyeli hastalar çalışmaya dahil edildi. Hastaların demografik verileri (yaş,cins) ve klinik bilgileri (başvuru nedeni, hastaneye kabulündeki özellikleri) belirlendi. Bununla birlikte aynı hastaların kaynak kullanım durumları (Laboratuvar, EKG, Tedavi, Konsültasyon vs.), hastaneye yatış oranları ve yoğun bakıma yatış oranları saptandı ve Türk hastalarla karşılaştırıldı.

Bulgular: Çalışma süresi boyunca acil servisimize toplam 217 (%0,4) Suriye vatandaşı hasta başvurdu. Çalışmaya alınan Suriye vatandaşı hastaların 156'sı (%71,9) erkekti ve yaş ortalamaları $3,4 \pm 4,1$ yılı. Konsültasyon istenme oranı, hastaneye yatış oranı ve yoğun bakıma yatış oranı Suriyeli hastalarda (% 18, %14,2, %4,5) Türk hastalara (%10, %5,6, %0,3) göre anlamlı olarak daha yüksekti.

Sonuç: Suriyeli hastalar daha ciddi hastalıklar nedeniyle acil servise başvurmakta. Bu durum yaşadıkları açlık, hijyen ve tıbbi bakım eksiklikleri gibi temel sorunlardan kaynaklanıyor olabilir. CAYD 2015;2(3):133-6.

Anahtar Kelimeler: Acil servis, Suriyeli hastalar, Çocuk

ABSTRACT

Introduction: The Syrian Civil War began four years ago, has displaced 7.5 million Syrians. As expected, children have been particularly impacted by the refugee crisis. This study aimed to determine the rate of Syrian children admitted to the emergency department. It is also tried to identify their resource needs and their comparison with Turkish children.

Methods: We are a multidisciplinary University Pediatric Emergency Department, and seeing about 55,000 patients per year. All patients admitted to our emergency department are grouped and labeled according to their occupation and country of origin. The database was sought for patients admitted between January 1, 2014 and December 31, 2014. All Syrian patients were included. Baseline demographic data (age, gender) and clinical data (admission date, cause of presentation) were obtained. We also evaluated frequency of resource requirements (laboratory, ECG, treatment, specialty consultation etc.), rate of hospitalization and intensive care admission.

Results: Two hundred and seventeen Syrian patients were admitted to our emergency department during the study period. The frequency of Syrian admission was 0.4%. Seventy-two percent (71.9%, n=156) were male and the mean age was 3.4 ± 4.1 years. We observed that Syrian patients had a significantly higher rate of specialty consultation, hospitalization and intensive care admission compared with Turkish patients, respectively (18% vs. 10%), (14.2% vs. 5.6%) and (4.5% vs.0.3%).

Conclusion: Syrian patients presented to emergency department with more serious illness. This can be explained with the main problems of Syrian refugees such as hunger, lack of hygiene and lack of medical care. CAYD 2015;2(3):133-6.

Keywords: Emergency department, Syrian patients, children

Kayıt Tarihi: 21.10.2015

Kabul Tarihi: 27.11.2015

İletişim: Uzm. Dr. Ali Yurtseven, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Acil Servis, Bornova 35100 İzmir - Türkiye

GİRİŞ

Mülteci sorunu, tüm dünyada uzun yıllardır varlığını sürdüren ve her geçen gün daha büyük boyutlara ulaşan ciddi bir sorundur. İkinci dünya savaşı sonrası en büyük mülteci krizinin yaşandığı Suriye iç savaşı sonrası dönemde Türkiye'ye gelen Suriyeli mülteci sayısı her geçen gün artmaktadır¹. Sayıları 2 milyona yaklaşan ve halihazırda bir ülkedeki en yüksek mülteci nüfusunu oluşturan Türkiye'deki Suriyeli mülteciler gıda, barınma, hijyen gibi bir çok sorun yaşamaktalar.^{2,3}

Bu sorunlardan en çok etkilenen grubu çocuklar oluşturuyor³. Dünyanın pek çok ülkesinde başta çocuklar olmak üzere tüm mültecilerin yerel halktan daha ciddi sağlık sorunu yaşadığı ve daha yüksek oranda acil servisi kullandıkları bildirilmektedir.⁴⁻⁷ Bu yazıda çocuk acil servisimize başvuran Suriyeli mülteci çocukların oranını, başvuru nedenlerini, epidemiyolojik özelliklerini ortaya koymak ve Türk hastalarla karşılaştırmak amaçlanmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi çocuk acil servisi'ne 1 yıllık süre içerisinde (01.01.2014 - 31.12.2014) başvuran Suriyeli hastalar çalışmaya alınmıştır. Multidisipliner bir üniversitede yer alan çocuk acil servisimizde yılda yaklaşık 55000 hasta bakılmaktadır. Acil servisimize başvuran tüm hastaların demografik verilerine ek olarak uyruk gibi bilgileri kayıt altına alınmaktadır. Sosyal Güvenlik Kurumunun veri kayıt sisteminde Suriye vatandaşları için ayrılan bir bölümden hastalar ayıklandı ve gruplandırıldı. Çalışma süresince başvuran hastaların dosyalarından elde

edilen veriler incelendi. Suriyeli hastalar grubu Türk hasta grubu ile karşılaştırıldı. Hastaların demografik verileri (yaş, cins) ve klinik bilgileri (başvuru nedeni, hastaneye kabulündeki özellikleri) belirlendi. Bununla birlikte aynı hastaların hastane kaynak kullanım sıklığı (laboratuvar, elektrokardiyografi, tedavi, konsültasyon vs.), hastaneye ve yoğun bakım ünitesine yatış oranları saptandı. Hastane kaynağı kullanım sıklığı, çocuk acil servisimizde kullanılmakta olan triyaj skalası Emergency Severity Index (ESI v4)'e göre belirlendi (Şekil 1).

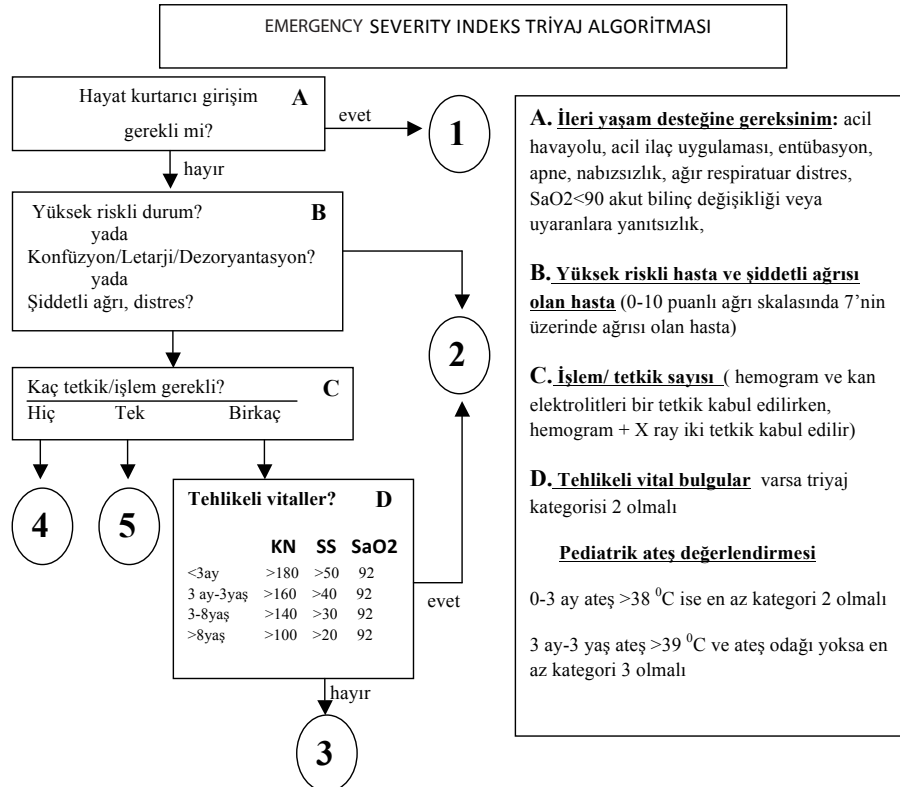
İSTATİSTİKSEL ANALİZ

İstatistiksel analizler SPSS 16.0 for Windows programı ile yapıldı. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel metotların (ortalama, standart sapma, median, çeyrekler arası genişlik) yanı sıra gruplar arası nitel verilerin karşılaştırmalarında Pearson Ki-kare testi kullanıldı. Sonuçlar anlamlılık $p < 0,05$ düzeyinde, %95'lik güven aralığında değerlendirildi.

Çalışmaya katılımları için hastaların izni alındı. Çalışma Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Bilimsel Araştırma Etik Kurulu tarafından 2015 yılında onaylandı.

BULGULAR

Çalışma döneminde Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi çocuk acil servisi'ne 54945 başvuru yapılmış olup, bunların 217'si (%0,4) Suriye vatandaşıydı. Suriye vatandaşı hastaların ortalama yaşı $3,4 \pm 4,1$ yıl olup, 156'sı (%71,9) erkek, 61'i (% 28,1) kızdı.

Şekil 1. Emergency Severity Indeks (ESI v4) Triyaj algoritması.

Çalışmaya alınan hastaların acil serviste aldıkları tanımlar, üst solunum yolu hastalıkları (%37), gastroenterit (%19), alt solunum yolu hastalıkları (%16), travma (%6), idrar yolu enfeksiyonu (%4), febril-afebril (%4) iken, aynı dönemde başvuran Türk hastaların aldığı tanılarda üst solunum yolu hastalıkları (%41), gastroenterit (%18), alt solunum yolu hastalıkları (%16), febril-afebril nöbet (%4), idrar yolu enfeksiyonu (%3), travma (%2) şeklindeydi (Tablo 1). Hastaların 109'unun (%50,2) en az 2 saat ve üzerinde gözlem altına alındığı ve bunların 87'sine (%40) tedavi uygulandığı görüldü.

Suriyeli hastaların 102'sinin (%47) saat 8.00-17.00, 84'ünün (%38,7) 17.00-24.00, ve 31'nin (%14,3) arasında başvurduğu görülürken, Türk hastaların 14.000'inin (%25) saat 8.00-17.00, 29.000'inin (%53) 17.00-24.00, ve 12.000'inin (%22) arasında başvurduğu saptandı. İki grup başvuru saatleri açısından karşılaştırıldığında, Suriyeli hastaların çocuk acil servis mesai içi başvuru oranının daha yüksek olduğu görüldü (Tablo 2).

Suriyeli hastaların tetkik istenme oranı %50, konsültasyon istenme oranı %18, hastane yatış oranı %14,2 ve

yoğun bakıma yatış oranı %4,5 iken, Türk hastaların tetkik istenme oranı %45, konsültasyon istenme oranı %10, hastane yatış oranı %5,6 ve yoğun bakıma yatış oranı %0,3 saptandı. Suriyeli hastalarla Türk hastalar karşılaştırıldığında Suriyeli hastaların konsültasyon istenme oranlarının, hastaneye total yatış ve yoğun bakıma yatış oranlarının daha yüksek olduğu tespit edildi. Tetkik istenme durumları açısından istatistiksel olarak anlamlı fark görülmedi (Tablo 2).

TARTIŞMA

Mülteci sorunu, yoksulluk, afet, insan hakları ihlali, savaş gibi durumların tüm dünyada varlığını devam ettirmesiyle gittikçe artan bir öneme sahip olmaktadır. Son yıllardaki en büyük mülteci sorununu oluşturan Türkiye'deki Suriyeli mülteciler, dünyanın başka pek çok ülkesinde yaşayan mülteciler gibi ağır yaşam koşullarıyla yaşamak zorunda kalarak, gerek fiziksel, gerekse psikolojik bir çok sağlık sorunu yaşamaktadırlar.^{1-3,8-12}

Tablo 1. Hastaların acil serviste aldıkları tanımlar

Tanımlar	Suriyeli Hastalar Sayı (%)	Türk Hastalar Sayı (%)	p
Üst solunum yolu hastalıkları	80 (37)	22200 (41)	0,134
Gastroenterit	40 (19)	10300 (18)	0,500
Alt solunum yolu hastalıkları	35 (16)	8400 (15)	0,879
Travma	13 (7)	1100 (2)	<0,001
İdrar yolu Enfeksiyonu	10 (4)	1800 (3)	0,534
Febril-Afebril nöbet	9 (4)	2200 (4)	0,995
İntoksikasyon	6 (3)	2100 (4)	0,382
Akut batın	5 (2)	1100 (2)	0,911
Psikiyatrik bozukluklar	3 (1)	600 (1)	0,801
Diğer	16 (7)	5200 (10)	0,184

Tablo 2. Suriyeli ve Türk Hastaların Karşılaştırılması

	Suriyeli hastalar	Türk hastalar	P
Tetkik istenme oranı (%)	49,8	45	0,826
Konsültasyon istenme oranı (%)	18,5	10,5	<0,001
Hastaneye yatış oranı (%)	14,2	5,6	<0,001
Yoğun bakım yatış oranı (%)	4,5	0,3	<0,001
Mesai içi başvuru oranı (%)	47	25	<0,001

Mültecilerin yaşadıkları dil engeli, maddi sorunlar, sağlık sigortası yokluğu gibi bir çok problem, sağlık sorunları olduğu zaman acil servisleri daha çok tercih etmelerine neden olmaktadır.^{10,12,13} Ülkemizdeki Suriyeli mültecilerin acil servis başvuruları özellikle Suriye sınırındaki şehirlerde, toplam başvuruların %10'unu geçmektedir.¹⁰ Çalışmamızdaki mülteci başvuru oranı Suriye sınırındaki şehirlere göre daha düşük saptandı. Bu durum acil servisinin bulunduğu coğrafi konumun Suriye'ye uzaklığı ile açıklanabilir. Ancak savaşın hala devam ediyor olması ve Avrupa Birliği ülkelerine geçiş amacı ile transit şehir olarak İzmir'in kullanılmaya başlanması, belirttiğimiz bu oranı çalışma periyodundan sonra arttırmıştır.

Sağlık sisteminin düzenli işlediği ülkelerin çoğunda yerel halk, mesai içinde poliklinikleri, mesai dışında acil servisleri daha sık kullanmaktadır.^{2,3} Çalışmaya alınan Suriyeli hastaların mesai içi acil servise başvuru oranı Türk hastalara göre daha yüksek saptandı. Bunun nedeni Suriyeli hastaların, dil problemi ve sağlık sigortası yokluğu olabilir.

Aşılama, düzenli sağlık kontrolü, kronik hastalık varlığında düzenli doktor kontrolü ve ilaç kullanımı gibi bir çok imkandan faydalanamayan mülteciler, hastane başvuruları sırasında yerel halktan daha yüksek oranda kaynak kullanımına neden olmaktadır.^{2,10,14} Çalışmayı yürüttüğümüz acil serviste triyaj ölçeği olarak Emergency Severity Index (ESI v4) kullanılmaktadır.¹⁵ Hastane kaynak kullanım sıklığı bu çerçevede değerlendirilmiş olup, çalışmamızda da benzer şekilde Suriyeli mülteciler yüksek oranda tetkik, tedavi ve konsültasyon isteme gibi kaynak kullanımına neden olmuşlardır.

Mülteci çocuklar çoğunlukla solunum yolu hastalıkları ve travma nedeniyle acil servise başvurmaktalar.^{8,13,16,17} Çalışmamızda solunum yolu hastalıkları en sık başvuru nedeni olmakla birlikte, travma nedeniyle başvuru oranı daha düşük saptanmıştır. Primer olarak travma karşılayan bir merkez olmamız, bu durumu açıklayabilir.

Yaşadıkları yerlerden edilmiş bu çocuklar, maruz kaldıkları, gerek kültürel sorunlar, gerek maddi imkansızlık, gerekse sağlık sigortalarının olmaması gibi bir çok sorun nedeniyle daha kolay hastalanabilmekte, ancak zamanında sağlık kuruluşlarına başvurmamaktalar.^{13,16} Bu durum mülteci çocukların daha ağır durumda hastanelere başvurup, daha yüksek oranda hastane ve yoğun bakıma yatırımlarına sebep olmaktadır.¹⁶⁻¹⁸ Çalışmamızda da benzer şekilde Suriyeli mülteci çocuklar, Türk çocuklarına göre anlamlı oranda daha yüksek hastane ve yoğun bakım yatış oranlarına sahiptiler.

Çalışmaya alınıp karşılaştırılan iki grup arasındaki sayısal fark, tek bir merkezin deneyimini yansıtmaması ve merkezimizde primer travma hastası karşılanamıyor olması araştırmamızın kısıtlayıcı yönleridir.

Sonuç olarak Suriyeli mülteciler daha ciddi hastalıklar nedeniyle çocuk acil servise başvurmaktalar. Bu konuda, Suriyeli mültecilerin daha yüksek oranda yaşadıkları merkezlerden yapılacak çalışmalar ulaşılan sonuçların konfirmasyonuna katkı sağlayacaktır. Bu insanların kayıt altına alınıp, primer koruyucu sağlık hizmetlerinden (aile hekimliği vs.) aktif olarak faydalanmalarını sağlamak ciddi hastalık geçirme oranlarını azaltacaktır.

KAYNAKLAR

1. Suriyeli mültecilerin toplam sayısı ilk kez 4 milyonu geçti. Birleşmiş Milletler Türkiye Ofisi Resmi Web Sitesi. Available at: http://data.unhcr.org/Syrian_refugees/regional. Accessed july 9, 2015.
2. Zinc M, Davas A. Suriyeli Sığınmacılar ve Sağlık Hizmetleri Raporu. Türk Tabipler Birliği Yayınları 2014.
3. Orhan O, Gündoğar SS. Suriyeli Sığınmacıların Türkiye'ye Etkileri. ORSAM Raporu 2015.
4. Pedgore JK, Rene A, Sandhu R, Marshall M. A health assessment of refugee children from former Yugoslavia in Tarrant County. Tex Med 2003; 99:50-3.
5. Kireççi E, Öztürk P, Güler S, et al. Kahramanmaraş İlinde 2011-2013 Yılları Arasında Tanı Konan Kutanoz Leyişmanyöz Olgularının Retrospektif Olarak Değerlendirilmesi. Mersin Üniv Sağlık Bilim Derg 2013;6:16-9.
6. Hargreaves S, Friedland JS, Gothard P, et al. Impact on and use of health services by international migrants: questionnaire survey of inner city London A&E attenders. BMC Health Services Research 2006;6:153.
7. Avcu G, Bal Z, Duyu M, Karapınar B, Vardar F. Travma Sonrası Tanı Alan Pott Hastalığı. V. Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Derneği.
8. Danielsson N, Ericsson A, Ericsson M, Kallen B, Zetterstrom R. Hospitalization in Sweden of children born to immigrants. Acta Paediatr 2003;92:228-32.
9. Maier T, Schmidt M, Mueller J. Mental health and healthcare utilisation in adult asylum seekers. Swiss Med Wkly 2010;140:13110.
10. Korkmaz AÇ. Sığınmacıların Sağlık ve Hemşirelik Hizmetlerine Yarattığı Sorunlar. Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi 2014;1:37-42.
11. Deans AK, Boerma CJ, Fordyce J, et al. Use of Royal Darwin Hospital emergency department by immigration detainees in 2011. Med J Aust 2013; 199:776-8.
12. Delma-Jean Watts DJ, Friedman JF, Vivier PM, Tompkins CEA, Alario AJ. Health Care Utilization of Refugee Children After Resettlement. J Immigrant Minority Health 2012;14:583-8.
13. Beniflah JD, Little WK, Simon HK, et al. Effects of Immigration Enforcement Legislation on Hispanic Pediatric Patient Visits to the Pediatric Emergency Department. Clinical Pediatrics 2013; 52:1122-6.
14. Rousseau C, Laurin-Lamothe A, Rummens JA, et al. Uninsured immigrant and refugee children presenting to Canadian paediatric emergency departments: Disparities in help-seeking and service delivery. Paediatr Child Health 2013;18:465-9.
15. Gilboy N, Tanabe P, Travers D, Rosenau MA. Overview of the Emergency Severity Index. In Emergency Severity Index: A TriageTool for Emergency Department Care Version 4. 2012 edition, Boston: AHRQ Publication, 2012:7-16.
16. Russo EG, Toselli S, Masotti S, et al. Health, growth and psychosocial adaptation of immigrant children. European Journal of Public Health 2014;24:16-25.
17. Pfortmueller CA, Graf F, Tabarra M, et al. Acute health problems in African refugees: Ten years' experience in Swiss emergency department. Wien Klin Wochenschr 2012;124:647-52.
18. Sugerman DE, Hyder AA, Nasir K. Child and young adult injuries among long-term Afghan refugees. International Journal of Injury Control and Safety Promotion 2005; 3:177-82.